

Eind september vindt in **South Dakota** de jaarlijkse Buffalo Roundup plaats. In Custer State Park worden zo'n 1300 bizons bij elkaar gedreven. Traditie voor de *locals*, spectaculair voor toeschouwers.

tekst en foto BAS VAN OORT

Cowboys van de Buffalo Roundup jagen de vele honderden bizons door de Black Hills in South Dakota.

HET LAND VAN LUCKY LUKE

De grond trilt. Stofwolken hangen als mist boven de prairie. Duizenden hoeven die dwars door de velden stuiven, zorgen voor een dof gerommel. Soms klinkt er gesnuif, af en toe het klappen van een zweep. Tientallen cowboys rijden op hun paarden naast en achter een groep van honderden bizons, en jagen ze zo door de Black Hills van het Custer State Park in South Dakota. Dwars door het droge grasland, dat na een zomer lang zon goud is gekleurd. De bonte stoet slingert als een snelstromende rivier de vallei door, de natuurlijke loop van het landschap volgend. Om de heuvels heen, dan weer door nauwe doorgangen, waar alles en iedereen als in een trechter doorheen wordt geperst. Dan weer opent het landschap zich, en rijden de cowboys en bizons over uitgestrekte prairies zoals ze getekend zijn in de stripboeken van Lucky Luke.

De cowboys, zo'n vijftig in totaal, worden aangevoerd door twee vaandeldragers. Fier wapperen de vlaggen van de Verenigde Staten en de staat South Dakota voorbij Governor's Hill, waar gouverneur Dennis Daugaard zijn gasten vermaakt met dit jaarlijkse spektakel, de Buffalo Roundup. Op de heuvel ertegenover staat het gewone volk, dat elke keer weer in groten getale afkomt op de traditie die dit jaar zijn vijftigste editie beleeft. Tussen de 10.000 en 15.000 toeschouwers juichen als de bizons dichterbij komen. En stiekem hopen ze op nog meer spektakel. Er is altijd wel een bizon die uit de kudde dreigt te glijpen. Gebeurt dat, dan moeten de cowboys echt aan de bak. Want als één bizon ontsnapt, volgen er meer. Voor je het weet, ben je de helft van de kudde kwijt.

Maar het publiek is hier ook naartoe gekomen om die enorme beesten eens van dichtbij te zien. Want net voorbij de twee heuvels bevindt zich het eindpunt van de roundup. Op een groot complex van stallen wordt de kudde, die in totaal uit zo'n 1300 bizons bestaat, binnengebracht. Hier kun je de bizons aanraken en merk je pas echt hoe immens sommige exemplaren zijn. Twee meter hoog, drie meter in lengte en een gewicht dat richting de duizend kilo gaat.

Lakota-indianen

"Het bijeenbrengen van de kudde is noodzakelijk," zegt de gouverneur. Het is kuddemanagement, dat al lang bestaat op het Amerikaanse platteland. De bizons worden geteld en gevaccineerd. Daarna worden de beesten weer vrijgelaten, om de rest van het jaar ongehinderd te kunnen bewegen over de 287 vierkante kilometer die het Custer State Park beslaat. En een deel van de bizons wordt geveild. Hoeveel dat er zijn, verschilt per jaar.

Daugaard: "In een nat jaar kun je een grotere kudde aanhouden. Dan staan de prairies vol gras en is er eten in overvloed. Maar 2012 was bijvoorbeeld een jaar met uitzonderlijke droogte. Dan wordt er een flink deel van de kudde verkocht, met name voor het vlees. Een buffalo-burger is populair in South Dakota."

Was het vroeger pure noodzaak, sinds een paar decennia is ook het spektakel eromheen niet onopgemerkt gebleven. Inmiddels is de Buffalo Roundup een toeristische attractie geworden, met onder andere een Arts Festival en een Dutch Oven Cook-off. Tussen de stallen gaan bezoekers op de foto met Miss Rodeo South Dakota, worden spelletjes gedaan en zijn er standjes met eten en drinken. "De Roundup is voor ons een uitstekende manier om meer mensen naar South Dakota te krijgen en om ze te laten zien hoe het er bij ons toegaat," zegt Daugaard. "Daar hebben veel toeristen nog steeds geen goed beeld van."

Dat lijkt gek, want South Dakota heeft een paar beroemde toeristische highlights die wereldwijd bekend zijn. Het Badlands National Park bijvoorbeeld, bijna duizend vierkante kilometer aan rotspartijen, aardkloven, ravijnen en prairies. Het gebied heeft zijn naam te danken aan de Lakota-indianen, de oorspronkelijke bewoners van dit deel van Noord-Amerika.

Je kunt duidelijk zien dat de rotsen opgebouwd zijn uit verschillende lagen: door watererosie is het landschap uitgesleten. Daardoor kijk je nu miljoenen jaren terug in de tijd. De onderste laag gaat terug tot zeventig miljoen jaar later. Een paar meter erboven zit je al veertig miljoen jaar later. De erosie is nog steeds aan de gang. Geologen voorspellen dat over 500.000 jaar het landschap volledig is weggesleten. Tot die tijd is het een indrukwekkend stuk natuur: zo ver je kunt kijken, zie je kurkdroge rotsen die vervaarlijk de lucht in steken. Het beste moment om het landschap te aanschouwen: als de zon opkomt. De kleur van de rotsen verandert van okergeel in paars en roze. De leegte eromheen is overweldigend.

Maar de absolute trekpleister van de staat is Mount Rushmore, de berg waaruit de hoofden van vier Amerikaanse presidenten zijn gehakt. De berg is een nationaal monument, symbool van de eerste honderdvijftig jaar van de geschiedenis van de Verenigde Staten. Het kostte bijna vijftien jaar, honderden arbeiders en een krankzinnige hoeveelheid dynamiet om tot dit monument te komen, maar in 1941 was het resultaat daar. Het leidde tot veel trots bij de Amerikanen, maar tot minstens zo veel ontzetting bij de Lakota-indianen. Voor hen zijn de Black Hills – het gebergte waarin het monument is gehouwen – heilig en bovendien onterecht van ze afgepakt.

Om de indianen tegemoet te komen en hun strijd een

gezicht te geven, werd vlak voor het afronden van Mount Rushmore begonnen aan de bouw van nog een sculptuur, zo'n dertig kilometer verderop: het Crazy Horse Memorial, dat symbool moet staan voor alle indianenvolkeren. Ouderlingen van de Lakota-indianen besloten om kunstenaar Korczak Ziolkowski de opdracht te geven het monument te bouwen. Het werd zijn levenswerk. Geholpen door zijn vrouw en daarna door zijn tien kinderen werkte hij er tot zijn dood in 1982 aan.

Overheidssteun werd altijd afgewezen, waardoor het familieproject nog lang niet klaar is. De stand van zaken nu: een 27 meter hoog gezicht van indianenleider Crazy Horse en een tachtig meter lange arm. Als het project af is, zal *Crazy Horse* het grootste beeldhouwwerk ter wereld zijn. Nog groter dan de piramides in Egypte. Maar wanneer het af is, weet niemand: er is geen streefdatum en er wordt alleen gewerkt als er genoeg geld binnenkomt uit donaties.

3x slapen

€ Badlands Motel & Campground

Op maar één mijl van het Badlands National Park. Betaalbaar, netjes en met zwembad en gratis wifi. Kamer vanaf €80 per nacht, maar daar kun je met meerdere (tot 4) personen in. www.badlandsbudgethostmotel.com

€€ The Lodge at Mount Rushmore

Erg handig als je vroeg naar Mount Rushmore wilt. In Keystone, op minder dan tien km van de vier presidenten. 2-pk va. €83 per nacht. www.lodgeatmountrushmore.com

€€€ Custer State Park Resort

State Game Lodge in het Custer State Park Resort, vlak bij de Buffalo Roundup. Verschillende accommodaties mogelijk (cabin, hotel, lodge). Prijs voor een 2-pk: va. €142 per nacht. www.custerresorts.com

REISINFORMATIE

Vlucht Vanuit Amsterdam vlieg je, met tussenstop in Minneapolis, naar Rapid City in zo'n elf uur. Prijs voor een retourticket ligt rond de €870. In Rapid City is het acht uur vroeger dan in Nederland.

Buffalo Roundup Meer informatie over de Buffalo Roundup vind je op www.travelsouthdakota.com of www.gfp.sd.gov. Het aansluitende Arts Festival is dit weekend te zien. In 2016 wordt de Buffalo Roundup gehouden op 30 september. Het bijwonen van de roundup is gratis.

National Parks Informatie, openingstijden en toegangsprijzen voor de National Parks (waaronder ook de Badlands en Mount Rushmore) vind je op www.nps.gov

GEMIDDELDE PRIJZEN

Kop koffie €2
Biertje €3
Avondmaaltijd €14